

בש"פ 6506/19 - היועץ המשפטי לממשלה נגד מלכה לייפר

בבית המשפט העליון

בש"פ 6506/19

בש"פ 6519/19

לפני:

כבוד השופט ע' ברון

העורר ב-בש"פ 6506/19
והמשיב ב-בש"פ 6519/19:

היועץ המשפטי לממשלה

נגד

המשיבה ב-בש"פ 6506/19
והעוררת ב-בש"פ 6519/19:

מלכה לייפר

ערים על החלטתו של בית המשפט המחוזי
בירושלים מיום 2.10.2019 (כבוד השופט ר'
וינוגרד) ב-מ"ת 23772-08-14

בשם העורר ב-בש"פ 6506/19
והמשיב ב-בש"פ 6519/19:
בשם המשיבה ב-בש"פ 6506/19
והעוררת ב-בש"פ 6519/19:
החלטה

1. ערר מזה ומזה על החלטתו מיום 2.10.2019 של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ר' וינוגרד) ב-מ"ת 23772-08-14, במסגרתה נקבע כי מלכה לייפר (להלן: המשיבה) תשתחרר מהמעצר שבו היא נתונה במסגרת הליך הסגרתה לאוסטרליה, למעצר בית בתנאים מגבילים. בעוד היועץ המשפטי לממשלה (להלן: העורר) עותר לביטול החלטתו של בית המשפט המחוזי ולהותרתה של המשיבה במעצר מאחורי סורג ובריח, מבקשת המשיבה להורות על שחרורה המלא.

הרקע העובדתי בתמצית

עמוד 1

2. עניין לנו בפרשיה סבוכה שאחריה מי ישרנו, ואפרט את העובדות הצריכות לעניין בתמצית, ככל שניתן. ביום 17.8.2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים עתירה להכרזה על המשיבה כבת הסגרה לאוסטרליה (תה"ג 23733-08-14), וזאת בהתאם לסעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: עתירת ההסגרה-חוק ההסגרה, בהתאמה). לפי האמור בעתירת ההסגרה, ביום 10.7.2013 הגישה ממשלת אוסטרליה בקשת הסגרה בעניינה של המשיבה. נטען כי בין השנים 2004-2008 בעת שהמשיבה התגוררה במלבורן ושימשה כמורה וכמנהלת בבית ספר תיכון חרדי לבנות, ביצעה עבירות מין חמורות בשלוש אחיות שהיו תלמידות שלה. עוד נטען כי ביום 6.3.2008, יומיים לאחר שהושעתה המשיבה מעבודתה בעקבות דיווח על המעשים האמורים, נמלטה ביחד עם משפחתה מאוסטרליה לישראל. ממשלת אוסטרליה מבקשת להסגיר את המשיבה לידיה על מנת להעמידה לדין בגין ביצוע עבירות המין החמורות בתלמידותיה: 47 אישומים בגין ביצוע מעשים מגונים; 13 אישומים בגין ביצוע מעשים מגונים בקטין; 11 אישומים בגין אינוס, וכן 3 אישומים בגין ביצוע אקט של חדירה מינית בקטין.

בד בבד עם הגשת עתירת ההסגרה התבקש מעצרה של המשיבה עד למתן החלטה בה בהתאם לסעיף 5 לחוק ההסגרה; ובקשה זו התקבלה ביום 2.9.2014 (השופט י' מרזל). בהחלטה נקבע כי אין מקום לשחרר את המשיבה לחלופת מעצר וכי היא תיוותר במעצר עד להכרעה בעתירת ההסגרה. זאת לנוכח המסוכנות שעליה מעידים המעשים המיוחסים למשיבה, שאינה רלוונטית רק למקום ביצוע העבירה אלא לכל אתר ואתר; וכן לנוכח החשש הממשי להימלטותה של המשיבה מן הדין. לאחר מכן, בהחלטה מיום 6.10.2014 בבקשה שהגישה המשיבה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, הורה בית המשפט המחוזי (השופט ר' וינוגרד) על שחרור המשיבה למעצר בית בתנאים מגבילים. כך קבע בית המשפט, משום שלדבריו מאז מתן החלטת המעצר "חל שינוי ממשי בכל הנוגע לחשש להימלטות מאימת הדין". את השינוי ייחס בית המשפט בעיקרו לפסקי הלכה שיצאו תחת ידיהן של "דמויות רבניות בעלות שיעור קומה יוצא דופן בעדה החרדית" שלפיהם אסור להבריח את המשיבה מלעמוד לדין; ועוד הוסיף כי "על פני הדברים לפסקי ההלכה השפעה ברורה על המשיבה וסביבתה הקרובה, ולמעשה די בזה כדי לאיין באופן למעלה מסביר את החשש להימלטות אל מעבר לים". לבקשת העורר, ובהיעדר התנגדות מצד המשיבה, ביום 19.10.2014 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרה בפיקוח אלקטרוני.

3. למן תחילת הדיונים בעתירת ההסגרה טענו באי כוחה של המשיבה כי היא אינה כשירה לעמוד לדין ומשכך נתבקש להפסיק את הליך ההסגרה בעניינה. בית המשפט המחוזי (השופט א' כהן) הורה ביום 21.2.2016 לפסיכיאטר המחוזי ליתן חוות דעתו בנוגע למצבה הנפשי מכוח סעיף 15(ג) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991; זאת לנוכח חוות דעת קודמת של האחרון שלפיה המשיבה אינה מסוגלת להבין את ההליך המשפטי מחמת מצבה הנפשי. בחוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי ושל מנהל המרכז הירושלמי לבריאות הנפש מיום 4.4.2016 נכתב כי המשיבה "אינה מסוגלת כעת לעמוד לדין" משאין ביכולתה להבין את ההליכים המשפטיים המתנהלים בעניינה מפאת מחלתה הנפשית. בתום דיון שנערך ביום 8.5.2016, הורה בית המשפט המחוזי לפסיכיאטר המחוזי ליתן דעתו בשאלת המשך הטיפול במשיבה, וזאת משהסכימו הצדדים בעקבות חוות הדעת מיום 4.4.2016 כי יש להורות על הפסקת הליכי ההסגרה בעניינה מכוח סעיף 170(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. ביום 16.5.2016 הודיע הפסיכיאטר המחוזי לבית המשפט כי הוא ממליץ על מתן צו לטיפול מרפאתי במצבה של המשיבה; וביום 2.6.2016 הורה בית המשפט המחוזי הדין בעתירת ההסגרה על הפסקת ההליכים בה וכן על מתן צו לטיפול מרפאתי כפוי שיעמוד בתוקפו למשך 10 שנים. המשיבה המשיכה להיות תחת מעקב פסיכיאטרי ונבדקה אחת לחודש, ובהחלטות של שלוש ועדות פסיכיאטריות שהסתמכו על ממצאי בדיקות אלה נקבע מעת לעת כי המשיבה אינה כשירה לעמוד לדין. יצוין כי בהמשך לכך, ביום 7.6.2016 החליט בית המשפט המחוזי הדין בעצרה של המשיבה, כי משהופסקו ההליכים נגדה כלל התנאים המגבילים בעניינה יוסרו למעט צו עיכוב היציאה מן הארץ. עררים שהגישו הצדדים על החלטה זו נדחו ביום 5.10.2016 (השופט ס' ג'ובראן, בש"פ 4644/16 (להלן: בש"פ 4644/16)).

4. ביני לביני, במהלך חודש דצמבר 2017 נפתחה חקירת משטרה נגד המשיבה בגין חשד להתחזות לחולת נפש במטרה להתחמק מהליך ההסגרה. לטענת העורר, במסגרת חקירה זו נאספו נגד המשיבה ראיות רבות, בהן סרטונים והאזנות סתר, המעידות על אורח חיים נורמטיבי ותפקוד מלא מצידה. לנוכח ממצאים אלו, ביום 12.2.2018 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשה לחידוש הליך ההסגרה; ובמקביל גם בקשה לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט מיום 6.10.2014 לשחרר את המשיבה למעצר בית.

בו ביום, הורה בית המשפט המחוזי הדן בעתירת ההסגרה (השופטת ח' מרים לומפ) בהחלטה בפתקית על חידוש ההליכים; ובהחלטה מיום 19.2.2018 הובהר כי מדובר "בהחלטת ביניים" המורה על חידוש ההליכים וזאת לצורך בירור השאלה אם המשיבה כשירה לעמוד לדין. במקביל לכך, ביום 14.2.2018 החליט בית המשפט המחוזי הדן בהליך המעצר (השופט ר' יונגורד) על מעצרה של המשיבה בתנאי אשפוז פסיכיאטרי עד למתן החלטה אחרת תוך שהוא קובע כי הראיות שהוצגו בידי העורר לא עולות בקנה אחד עם המסמכים הפסיכיאטריים בעניינה ונדרשת לכן בדיקה מעמיקה של מצבה. ומשכך, נקבע כי על הפסיכיאטר המחוזי לערוך חוות דעת בעניינה של המשיבה, שבמסגרתה אף ייתן דעתו לשאלה אם ייתכן שהיא מתחזה כחולת נפש.

5. ואמנם ביום 25.2.2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי חוות דעת בעניינה של המשיבה מאת ד"ר איגור ברש, סגן מנהל בית החולים "איתנים", וד"ר דניאל ארגו, פסיכיאטר מומחה (להלן: ד"ר ברש-ד"ר ארגו). בחוות הדעת, שבראשה נכתב כי "נערכה לפי החלטת ביהמ"ש", צוין כי החרפות קיצוניות במצבה הנפשי של המשיבה התרחשו אך ורק בשני מצבים: בסמוך להסתבכויותיה עם מערכת אכיפת החוק (כאשר עזבה את אוסטרליה בשנת 2008 וכאשר החל הליך מעצרה לראשונה בשנת 2014); ובזמן בדיקותיה על ידי פסיכיאטרים. ממצא זה, בצירוף עדויות על ניהול אורח חיים נורמטיבי מצידה של המשיבה לאחר ששחררה ממעצרה מאחורי סורג ובריח, הובילו את עורכי חוות הדעת למסקנה כי ייתכן שהמשיבה סבלה לאורך השנים מקושי בשליטה בדחפים ומתגובות חריגות למצבי לחץ – אך לא ממחלת נפש במובנה המשפטי, וכן כי "נעשה על ידה שימוש בסימפטומים שונים על מנת לעשות לכל הפחות אגרביצה (הקצנה) של מצבה אם לא התחלות של ממש".

בתום דיון שנערך ביום 27.2.2018 קבע בית המשפט המחוזי כי הגם שחוות דעתם של ד"ר ברש וד"ר ארגו נערכה לפי החלטתו מיום 14.2.2018, היא לא נערכה על ידי הפסיכיאטר המחוזי ואף לא צוין בה כי עורכיה מונו על ידו או כי הוא מאמץ את האמור בה. עוד נקבע כי אמנם חוות הדעת נערכה באופן מקצועי ויש בה כדי לבסס קיומן של ראיות לכאורה בנוגע לטענה כי המשיבה התחזתה למי שסובלת ממחלת נפש, אך לא די בה לצורך הכרעה בשאלה זו. משכך, הורה בית המשפט המחוזי לפסיכיאטר המחוזי ליתן דעתו בנוגע למצבה הנפשי של המשיבה ולהתייחס לשאלה אם עולה הצורך בעניינה במעצר בבית חולים פסיכיאטרי או שמא באגף הפסיכיאטרי של בית הסוהר.

6. ביום 7.3.2018 נערך דיון נוסף בהליך מעצרה של המשיבה שבסופו עמד בית המשפט המחוזי על כך שהפסיכיאטר המחוזי טרם ערך חוות דעת בעניינה או הודיע כי הוא מאמץ את חוות דעתם של ד"ר ברש וד"ר ארגו. כן צוין כי בחוות דעת משלימה שנערכה על ידי האחרונים נקבע כי המשיבה נמצאת במצוקה אך לא בשל מחלת הנפש הנטענת מצידה. בהמשך לכך קבע בית המשפט המחוזי כי עקב מצוקה זו, "קיים חשש כי מעצרה במסגרת רגילה עלול לגרום להתדרדרות משמעותית במצבה" ובהתחשב בתקופה הארוכה שבה הייתה המשיבה משוחררת בתנאים ללא כל הפרה – החליט לשחררה למעצר בית בתנאים מגבילים. למען שלמות התמונה יצוין כי בהמשך אותו יום, הודיע הפסיכיאטר המחוזי לבית המשפט המחוזי כי הוא מאמץ את חוות דעתם של ד"ר ברש וד"ר ארגו ככתבה וכלשונה.

היועץ המשפטי לממשלה הגיש ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לשחרר את המשיבה למעצר בית, וזה התקבל ביום 18.3.2018 (השופט ג' קרא, בש"פ 2003/18 (להלן: בש"פ 2003/18)). בהחלטה בערר נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לכך שהמשיבה התחזתה כחולת נפש ומשכך לא היה מקום לשחרורה לחלופת מעצר, מקום שבו קיים חשש להימלטות ולשיבוש מהלכי משפט. עוד נקבע כי "אין כל מקום ליתן אמון במשיבה ובכך שהיא תקיים את תנאי שחרורה" שכן זו ניצלה את האמון שניתן בה בשחרורה הקודם לחלופת מעצר כדי להתחזות לחולת נפש במטרה להימלט מאימת הדין. במצב דברים זה, הורה בית משפט זה על מעצרה של המשיבה עד למתן החלטה בעתירת ההסגרה.

יצוין כי המשיבה הגישה מעת לעת בקשות לעיון חוזר בתנאי מעצרה, אך אלו נדחו בידי בית המשפט המחוזי; וערר שהגישה על שתיים מהחלטותיו נדחה אף הוא, ביום 21.10.2018 (השופט ע' פוגלמן, בש"פ 7243/18 (להלן: בש"פ 7243/18)).

7. בדיונים שנערכו במסגרת עתירת ההסגרה בשאלה אם המשיבה כשירה לעמוד לדין אם לאו, הורה בית המשפט המחוזי ביום 16.5.2018 לפסיכיאטר המחוזי להגיש חוות דעת בעניינה של המשיבה; וזו הוגשה ביום 13.7.2018, כשהיא ערוכה בידי דוקטור אלה וייסבורד שמונתה לכך על ידי הפסיכיאטר המחוזי (להלן: ד"ר וייסבורד). ד"ר וייסבורד כתבה בחוות דעתה כי לאחר שבדקה את המשיבה, התרשמה כי זו אינה נמצאת במצב פסיכיאטרי וכי חרף "התנהגות מגמתית המכוונת לרצון שלה להציג את עצמה כחולת נפש", הסימנים שהציגה בבדיקה לא היו אותנטיים. בדומה לאמור בחוות דעתם של ד"ר ברש וד"ר ארגו, גם בחוות דעתה של ד"ר וייסבורד נכתב כי ייתכן שמדובר במצוקה נפשית הנובעת מהאישומים המיוחסים למשיבה ומעצם ניהולו של הליך משפטי בעניינה. סוף דבר, ד"ר וייסבורד הביעה התרשמותה כי המשיבה כשירה לעמוד לדין. מנגד, מטעם המשיבה הוגשו לבית המשפט המחוזי שלוש חוות דעת שתמכו בטענתה שלפיה היא אינה כשירה לעמוד לדין מפאת מחלת נפש שבה היא לוקה – מאת ד"ר בריאן טרפלר, מאת פרופ' שמואל טיאנו, ומאת פרופ' משה קוטלר.

במקביל לדיונים בעתירת ההסגרה, ובהתאם לצו הטיפול המרפאתי הכפוי שהוצא למשיבה בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 2.6.2016, כפי שכבר צוין, התכנסה מפעם לפעם ועדה פסיכיאטרית מחוזית לדון בעניינה. ביום 24.6.2019 כתבה הוועדה הפסיכיאטרית כי בהתאם להתרשמותם של בודקי המשיבה, עולה החשש כי היא אינה נמצאת במצב מחלתי פעיל וכי התנהגותה מניפולטיבית. הוועדה הפסיכיאטרית אף ציינה כי ייתכן שבנסיבות העניין יש מקום לסיום צו הטיפול המרפאתי הכפוי, אך דיוני המשך שנקבעו בוועדה נדחו מעת לעת ולדברי העורר הדין הבא עתיד להיערך ביום 31.10.2019.

8. ביום 23.9.2019 ניתנה החלטת ביניים בעתירת ההסגרה שבה קבע בית המשפט המחוזי כי הגיע לכלל מסקנה שלפיה אין בחוות הדעת שהוגשו מטעם הפסיכיאטר המחוזי, מאת ד"ר ברש וד"ר ארגו ומאת ד"ר וייסבורד, "כדי לשכנע, שיש מקום בשלב זה לקבוע כי המשיבה מתחזה והיא כשירה לעמוד לדין". ומשכך, מצא בית המשפט להורות על מינוי פאנל מומחים בתחום הפסיכיאטריה שיערוך בירור מעמיק ויסודי בשאלה אם מדובר בחולת נפש או שמא במתחזה (להלן: החלטת מינוי הפאנל). בית המשפט המחוזי סקר בהרחבה לאורך 59 עמודים את עדויות המומחים מטעם הצדדים; ובהתייחס לחוות הדעת שהוגשו מטעם הפסיכיאטר המחוזי, קבע כי אלה נסמכו על מסד עובדתי חלקי ולעיתים אף שגוי. כך למשל, נקבע כי המשיבה כלל לא הייתה צד לשיחות שהוקלטו במסגרת האזנות סתר שבוצעו במסגרת חקירתה, ושנטען כי מהן עולה כי המשיבה מתקשרת עם סביבתה וזאת בניגוד להתנהלותה בבדיקות פסיכיאטריות שנערכו בסמוך לכך. כן צוין בית המשפט המחוזי כי צילומי וידאו וסטילס שתיעדו את המשיבה מנהלת אורח חיים

נורמטיבי לא תועדו בסמוך לבדיקות פסיכיאטריות שנערכו לה, וזאת בניגוד לאמור בחוות הדעת מאת ד"ר ברש וד"ר ארגו. עוד צוין כי נמצאו פגמים בעדויות שכניה של המשיבה בדבר התנהלותה היומיומית ובנתונים המעידים על פעילות פיננסית מצידה. בית המשפט המחוזי גם עמד על כך שד"ר ברש וד"ר ארגו התבססו על רישומים של קופת חולים שהמשיבה אינה חברה בה כשכתבו בחוות דעתם כי היא מעולם לא רכשה תרופות פסיכיאטריות וכי הדבר מעיד על התחזותה; ומעיון ברישומיה של קופת החולים שבה חברה המשיבה עולה כי זו דווקא רכשה תרופות כאלה.

ביחס לחוות דעתה של ד"ר וייסבורד קבע בית המשפט המחוזי כי זו נעדרת התייחסות לטיפול תרופתי אנטי פסיכוטי שמקבלת המשיבה במסגרת בית הסוהר. עוד נקבע כי מעיון בתיק הרפואי של המשיבה המתנהל בשירות בתי הסוהר עולה כי זו אובחנה על בסיס שבועי בידי פסיכיאטרים שונים מטעמו כחולת נפש ובשל כך היא מקבלת טיפול תרופתי משמעותי. לבסוף צוין בהחלטה כי בתום עדותו בפני בית המשפט, חזר בו הפסיכיאטר המחוזי מאימוץ חוות הדעת מאת ד"ר ארגו וד"ר ברש ומאת ד"ר וייסבורד ואף הציע למנות פאנל פסיכיאטרים, שבתורו יבחן את החומר הרפואי בעניינה של המשיבה וינתחו בשנית. במצב דברים זה קבע בית המשפט המחוזי כי חרף התנגדותם של הצדדים לכך, הוא מוצא לנכון למנות פאנל מומחים שיבדוק אם המשיבה אכן חולת נפש או שמא היא מתחזה לכזו – וזאת לנוכח "חוות הדעת הסותרות" שהונחו לפניו בעניין זה. בסיום החלטתו קבע בית המשפט המחוזי כי שאלת המשך מעצרה של המשיבה מקומה להתברר לפני המותב הדן בסוגית המעצר.

9. בעקבות החלטת מינוי הפאנל, הגישו באי כוחה של המשיבה בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרה. בהחלטה מיום 2.10.2019, שהיא במוקד העררים שלפניי, הורה בית המשפט המחוזי על שחרורה של המשיבה מהמעצר למעצר בית בתנאים מגבילים. בית המשפט המחוזי נימק את החלטתו בכך שהבסיס למעצרה של המשיבה הוא בקביעה כי מדובר במתחזה, ומשנחלשו הראיות שעמדו בבסיס בקשתו של העורר לעיון חוזר בהחלטה לשחררה למעצר בית, שבעקבותיה כאמור הורה בית המשפט על מעצרה – "הרי שהכך נוטה בשלב זה לשחרור לחלופת מעצר". לבקשת העורר, עוכב ביצועה של החלטה זו עד ליום 4.10.2019; ובתום הדיון שנערך לפניי ביום 3.10.2019, הוריתי על עיכוב ביצועה עד למתן החלטה אחרת.

טענות הצדדים

10. לטענת העורר שומה היה על בית המשפט המחוזי ליתן משקל רב יותר, שלא לומר מכריע, לעמדתה של הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית, שכאמור שקלה לבטל את צו הטיפול המרפאתי הכפוי שהוצא למשיבה משום שהתרשמה כי זו מתחזה. נוסף על כך נטען כי משמעותה של החלטת מינוי הפאנל היא כי לצורך בירור השאלה אם המשיבה מתחזה אם לאו נדרשת בדיקה נוספת, וכן כי החלטה זו עולה בקנה אחד עם החלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 14.2.2018 בהליך המעצר, שאז הורה בית המשפט על מעצרה של המשיבה עד להכרעה בעתירת ההסגרה, משום שסבר כי בראיות שהציג העורר ביחס למשיבה "יש, לכל הפחות, כדי להקים בסיס ראיתי מתאים לבדיקה מעמיקה של מצבה על ידי הפסיכיאטר המחוזי"; ובהתאם נתבקש האחרון לערוך חוות דעת ולקבוע אם יש מקום לטענות בעניין התחזותה ואם היא מסוגלת לעמוד לדין. לבסוף טוען העורר כי בית המשפט המחוזי לא העניק משקל מתאים לעילות המעצר הברורות בעניינה של המשיבה: ראשית, החשש כי המשיבה תימלט מן הדין ותפעל כדי לשבש את ההליכים נגדה, בין על דרך של הימלטות ממש בין על דרך הקצנת מצבה הנפשי במזיד; ושנית, המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנה לנוכח עבירות מין חמורות ומרובות המיוחסות לה.

בדיון שהתקיים לפניי, עמד בא כוח העורר על כך שגם אם נחלשה טענתו בדבר התחזותה של המשיבה, זו לא התבטלה משבית המשפט המחוזי לא קבע כל ממצא פוזיטיבי בעניין זה, אלא בחר למנות פאנל מומחים שייתן דעתו בנושא. נוסף על כך ציין בא כוח העורר כי אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה וכי קיומה של עילת מעצר נקבע כבר בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 2.9.2014 – וזאת אף בלא שעמדה כלל על הפרק השאלה אם המשיבה מתחזה.

11. המשיבה מצידה עוררת על החלטת בית המשפט המחוזי לשחררה למעצר בית בתנאים מגבילים, ועותרת לשחרורה המלא. לטענתה משחוות הדעת השונות שקבעו כי היא כשירה לעמוד דין נדחו בידי בית המשפט המחוזי במסגרת החלטת מינוי הפאנל, אין מקום להחזיקה במעצר מכל סוג שהוא – שכן העילה שביסוד הבקשה לעיון מחדש בהחלטה לשחררה למעצר בית, קרי: שהיא מתחזה, קרסה. בדיון שלפניי טענו באי כוחה של המשיבה כי פאנל המומחים מונה למעלה מן הצורך ורק לשם הזהירות. נוסף על כך נטען כי בערר שהגיש העורר מועלות טענות כלפי קביעות בית המשפט המחוזי ביחס לחוות הדעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי, שהובילו בסופו של דבר להחלטת מינוי הפאנל, על אף שהחלטה זו אינה נתקפת בערר; וכי החלטה זו מעידה על "איון ראייתי" של בקשת העורר לחדש את הליך ההסגרה ויחד עימו את מעצרה של המשיבה. לבסוף טענו באי כוחה של המשיבה כי העורר אמנם עט על החלטת הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית מיום 24.6.2019 כמוצא שלל רב, אך לא מצא לנכון להביאה בפני בית המשפט המחוזי בטרם ניתנה החלטת מינוי הפאנל – ויש בכך משום עדות למשקל הנמוך שיש לייחס לה.

דיון והכרעה

12. אקדים אחרית לראשית ואציין כבר בשלב זה כי למקרא שתי הודעות הערר, על נספחיהן הרבים, ולאחר שהייתי אוזן לטענות הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, נחה דעתי כי דין הערר שהגיש העורר להתקבל – וכי אין מקום לעת הזו להורות על שחרורה של המשיבה למעצר בית.

ראשית דבר, וכפי שהובהר לצדדים במהלך הדיון, לא זה המקום ואין בכוונתי להביע עמדה בשאלה אם המשיבה סובלת ממחלת נפש או שמא היא מתחזה במטרה להימלט מן הדין. שאלה זו תלויה ועומדת בפני בית המשפט המחוזי הדן בעתירת ההסגרה, ומשניתנה לאחרונה החלטת מינוי הפאנל, יש להמתין לחוות דעתם של חברי הפאנל ולא ניתן "לרתום את העגלה לפני הסוסים". בהתאם, טענתו של העורר כי שומה היה על בית המשפט המחוזי הדן בהליך המעצר להעדיף את עמדתה של הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית בעניינה של המשיבה אינה ממין העניין. כל שנדרש לבחון הוא אם לנוכח החלטת מינוי הפאנל, שבמסגרתה אמנם בית המשפט המחוזי לא חסך שבטו מחוות הדעת שלפיהן המשיבה מתחזה, יש מקום לשנות מסטטוס המעצר שבו היא מצויה.

13. בניגוד לטענת באי כוחה של המשיבה, שאלת סטטוס מעצרה של המשיבה אינה קמה ונופלת יחד עם המענה לשאלה אם המשיבה מתחזה אם לאו – וכאמור ממילא שאלה זו טרם הוכרעה. סעיף 5 לחוק ההסגרה עניינו במעצרו של מבוקש להסגרה לאחר שהוגשה עתירה להכריז עליו כבר הסגרה, ולפיו "הוגשה עתירה, יכול בית המשפט, בכל שלב של הדיון, לצוות על מעצרו של המבוקש. תקפו של הצו יהיה עד למתן החלטה באותה עתירה, אם לא ביטלו בית המשפט לפני כן". נוסף על כך, סעיף 1(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) קובע כי הוראות חוק זה "יוחלו על כל מעצר ועל עיכוב לפי כל חוק, אלא אם כן נקבעו בחוק הוראות אחרות". בהתאם לכך נפסק בבית משפט זה כי על מעצר המתבקש מכוח סעיף 5 לחוק ההסגרה חלים אותם כללים

החלים כאשר מתבקש מעצרו עד תום ההליכים של נאשם בהליך פלילי פנים-ישראלי, הקבועים בסעיף 21 לחוק המעצרים (בש"פ 3167/19 סופר נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 2 (16.5.2019); בש"פ 7269/14 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 14 (9.11.2014) (להלן: עניין פלוני); בש"פ 1496/09 אברג'יל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 12 (10.3.2009)). משכך, על בית המשפט לבחון את קיומן של ראיות לכאורה, עילת מעצר וחלופת מעצר. בענייננו, המשיבה הסכימה ביום 28.8.2014 לקיומן של ראיות לכאורה, והמעשים המיוחסים לה בבקשת ההסגרה מקימים ללא ספק עילת מעצר בשל המסוכנות הרבה הטבועה בהם; ומשעסקינן בהליך הסגרה, מאליו קיים גם חשש אינהרנטי להימלטות מאימת הדין. מכאן שנותר לבחון אם יש מקום לשחרר את המשיבה לחלופת מעצר בדמות מעצר בית, כפי שהורה בית המשפט המחוזי.

14. חלופת מעצר נועדה ליתן מענה לעילת המעצר תוך פגיעה מינימלית בחירותו של הנאשם (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים) או כבמקרה דנן, של המבוקש להסגרה. כפי שנקבע ב-בש"פ 2003/18 וב-בש"פ 7243/18 בעניינה של המשיבה - ושלא כטענות באי כוחה - היא אינהמוחזקת במעצר אך בשל התחזותה הנטענת; אלא מסוכנותה והחשש שתימלט מן הדין או תשבש מהלכי משפט הם שעומדים בבסיס מעצרה. וכידוע, בהליכי הסגרה קיים חשש מובנה שמא המבוקש שהסגרתו מתבקשת ינסה להימלט מאימת הדין. יפים לעניין זה דבריה של השופטת א' פרוקצ'יה:

"במסגרת הליכי הסגרה, ניתן משקל מיוחד לחשש להימלטות המבוקש מן הדין בשל אופיים המיוחד של הליכים אלה, הטומנים בחובם חשש מובנה וטבעי להתחמקות המבוקש מן הדין. בבקשות הסגרה מדובר על-פי רוב במבוקש הסגרה שכבר נמלט מאימת הדין מהמדינה המבקשת, שבה לכאורה בוצעה העבירה, והוא מסרב להעמיד עצמו, מרצונו, לשיפוט של אותה מדינה. החשש מפני בריחתו של המבוקש במהלך הליכי ההסגרה, הוא, על כן, מובנה בטיבו של ההליך, ומחייב זהירות מיוחדת." (בש"פ 725/09 היועץ המשפטי לממשלה נ' אברג'יל, פסקה 16 (30.1.2009) (להלן: עניין אברג'יל). ראו גם: בש"פ 1350/19 בולטוב נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (12.3.2019); בש"פ 9984/17 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני, פסקה 11 (27.12.2017)).

מאפיין ייחודי נוסף להליכי הסגרה נמצא בדמות המחויבות הבינלאומית שנטלה על עצמה ישראל בכל הנוגע לשיתוף פעולה עם המדינות שעימן חתמה על הסכמי הסגרה. בית משפט זה עמד על כך שמחויבות זו והצורך בכיבוד הסכמים בין-מדינתיים עשויים להוביל להעדפת תקינות ההליך המשפטי על פני הזכות לחירות (בש"פ 4644/16, פסקה 13; עניין פלוני, פסקה 15; עניין אברג'יל, פסקה 16) - ושיקול זה מצטרף ליתר השיקולים התומכים בהותרתה של המשיבה במעצר.

15. כפי שעולה מעתירת ההסגרה, המשיבה נמלטה מאוסטרליה לישראל זמן קצר לאחר שהחשדות נגדה החלו להיחשף, ויומיים בלבד לאחר שהושעתה מתפקידה כמנהלת בית הספר - ודי בכך כדי להקים חשש ממשי בדבר הישנותה של דרך פעולה זו, הגם שהליך הסגרתה מתנהל מזה זמן רב. יוסף על כך, כי האמור ב-בש"פ 2003/18 עודנו שריר ותקף: עצם הספק בדבר מהימנותה של המשיבה בכל הנוגע למצבה הנפשי מקים חשש כי מדובר בניסיון מצידה לברוח מאימת הדין ולשבש מהלכי משפט. ספק זה עודנו קיים, ואין זה משולל יסוד לסבור כי מצב חוסר הוודאות באשר לתוצאות פאנל המומחים בהתייחס למצבה של המשיבה, הוא כשלעצמו יכול שיהווה תמריץ בידה להימלט מאימת הדין.

במהלך הדיון לפני טען בא כוחה של המשיבה כי יש ליתן לה ליהנות מהספק שעלה בנוגע למצבה הנפשי, בייחוד לאחר שבית המשפט המחוזי בהחליטו כי ימונה פאנל מומחים, דחה את האמור בחוות הדעת מאת ד"ר ברש וד"ר

ארגו ומאת ד"ר וייסבורד. אין בידי לקבל טענה זו – שכן החלטת מינוי הפאנל מעידה כשלעצמה על ספק לא מבוטל במהימנותה של המשיבה בכל הקשור למצבה הנפשי. אין לחדד כי בית המשפט המחוזי אמנם סקר בהרחבה פגמים שמצא בחוות הדעת שבהן נטען כי המשיבה מתחזה – אך עצם ההחלטה למנות פאנל מומחים שייתן דעתו לעניין מצבה הנפשי של המשיבה מדברת בעד עצמה. בעניין זה בא כוחה של המשיבה אף טען כי בית המשפט המחוזי "הטיל פצצה" כשהחליט על מינוי הפאנל; אך לא בפצצה מדובר, אלא בספק הלא מבוטל שעודנו מהדהד בסוגיית מצבה הנפשי של המשיבה ובשאלת מהימנותה הכרוכה בכך. אכן, לא כעניין שבשגרה יורה בית המשפט על מינוי פאנל מומחים לצורך הכרעה בשאלה שבמומחיות המונחת לפתחו, אך מטבע הדברים אין בעצם ההחלטה על מינוי פאנל כזה כדי לעלות או להוריד ממהימנותה של המשיבה, כל עוד הפאנל לא אמר את דברו. כמצוין בהחלטת מינוי הפאנל, ישנן עדויות סותרות בנוגע למצבה הנפשי של המשיבה – ונראה כי זה יישאר לוט בערפל לפחות עד לקבלת מסקנות פאנל המומחים. עד אז, לנוכח מסוכנותה של המשיבה בהינתן חומרת המעשים המיוחסים לה וריבויים ועל מנת ליתן מענה הולם לחשש שהמשיבה תימלט מן הדין או תשבש מהלכי משפט, לא ניתן לשחררה לחלופת מעצר.

16. טרם סיום יצוין כי לא נעלמה מעיני התמשכות ההליכים בעתירת ההסגרה. הליכים אלו מתנהלים זה למעלה מחמש שנים ומן הראוי כי פאנל המומחים ימונה ללא דיחוי, וכי לאחר קבלת מסקנות פאנל המומחים ישנסו כל הצדדים מותניים ויביאו לידי סיום את ההכרעה בעתירת ההסגרה בתוך זמן סביר.

17. סוף דבר, דין הערר שהגיש היועץ המשפטי לממשלה ב-בש"פ 6506/19 להתקבל ומשכך אני מורה על מעצרה של המשיבה עד למתן החלטה בעתירת ההסגרה לאוסטרליה. בהתאם לכך, מתייתר הדיון ב-בש"פ 6519/19 שהגישה המשיבה בדבר תנאי שחרורה ממעצר.

ניתנה היום, י"א בתשרי התש"ף (10.10.2019).

ש ו פ ט ת